Hrdina lidu

Rozsáhlý historický román o revoluci, věrnosti a zakázané lásce za pádu francouzské monarchie

Jeden svazek rozsáhlejšího příběhu

autor: Alexandre Dumas

Autorská práva

Hrdina lidu

© 2026 Library of Alexandria.

Všechna práva vyhrazena.

Autorská práva k původnímu redakčnímu materiálu, úpravám, uspořádání a grafickému zpracování vytvořeným pro toto vydání vlastní Library of Alexandria. Žádná část těchto chráněných prvků nesmí být bez předchozího písemného souhlasu Library of Alexandria reprodukována, ukládána do systému pro vyhledávání informací ani přenášena v jakékoli podobě či jakýmikoli prostředky, s výjimkou případů povolených příslušnými právními předpisy.

Vydala Library of Alexandria

LibraryofAlexandria.com

Obsah

Úvod....2
Kapitola 1....5
Kapitola 2....10
Kapitola 3....17
Kapitola 4....25
Kapitola 5....35
Kapitola 6....40
Kapitola 7....46
Kapitola 8....56
Kapitola 9....62
Kapitola 10....69
Kapitola 11....78
Kapitola 12....82
Kapitola 13....89
Kapitola 14....98
Kapitola 15....104
Kapitola 16....113
Kapitola 17....119
Kapitola 18....122
Kapitola 19....128
Kapitola 20....132
Kapitola 21....141

Kapitola 22.....155
Kapitola 23.....158
Kapitola 24.....162
Kapitola 25.....176
Kapitola 26.....182
Kapitola 27.....188
Kapitola 28.....200
Kapitola 29.....216

Předmluva
Poselství čtenářům

Znovuvybudování největší knihovny v dějinách lidstva

Před tisíci lety byla Alexandrijská knihovna srdcem světového poznání — útočištěm, kde se shromažďovala a svobodně sdílela moudrost všech známých civilizací.

A pak jsme o ni přišli.

Nyní ji znovu budujeme — a zveme vás, abyste se k nám připojili.

V Library of Alexandria jsme si dali za cíl zpřístupnit každou knihu každému člověku na Zemi — nejen v tištěné podobě, ale v každém jazyce a formátu a pro každého čtenáře.

Takto toho dosahujeme:

- **Luxusní tištěná vydání za skutečné náklady na tisk** - Objednejte si kteroukoli knihu jako kvalitní brožované vydání, elegantní vázanou knihu nebo působivou kazetu — a zaplaťte pouze náklady na tisk. Žádné přirážky. Žádní prostředníci.
- **Neomezený přístup k největším dílům** - Užijte si tisíce nadčasových klasik — od Platóna přes Shakespeara až po Tolstého — v krásných moderních vydáních e-knih a audioknih. Čtěte a poslouchejte bez omezení — kdekoli na světě.
- **Moderní překlady do všech jazyků a nářečí** - Klasická díla nově převádíme do jasného a srozumitelného jazyka — a překládáme je do všech představitelných nářečí. Každý si zaslouží porozumět největším myšlenkám lidstva.

Když navštívíte **LibraryofAlexandria.com** , nezískáte jen přístup ke knihám — připojíte se ke globálnímu hnutí, které usiluje o obnovu, uchování a sdílení moudrosti civilizace.

Připojte se k nám ještě dnes na LibraryofAlexandria.com

Společně zajistíme, aby světlo lidské moudrosti už nikdy nezhaslo.

S vděčností,

Tým Moderní Alexandrijské knihovny

Navštivte:
www.libraryofalexandria.com
Nebo naskenujte níže uvedený kód:

Úvod

V říjnu 1789 vytáhl dav pařížských žen v dešti do Versailles a následujícího dne byl francouzský král přiveden do hlavního města, aby žil mezi lidmi, jimž vládl. Většina historických prací považuje tento den za vyvrcholení událostí. Alexandre Dumas ho chápe jako přestávku, jako chvíli, kdy se začínají dávat do pohybu ti nenápadnější a nebezpečnější. Hrdina lidu začíná právě tam, na cestě za Sèvres, kde u dveří vinárny čeká neznámý muž a zámečník, který právě vykonal práci, o níž neměl mluvit.

Kniha vypráví o tom, co se děje poté, co revoluce zdánlivě zvítězila. Starý řád byl odvlečen do Tuilerií, Bastila padla a davy jsou unavené. Přesto někdo stále tlačí události kupředu. Dumas, který dokázal rozhovor nad lahví burgundského vylíčit jako zaklapávající past, proměňuje tento neklid v román o spiknutích, pověstech a nečekaných přátelstvích.

Dumas a revoluce

Alexandre Dumas se narodil v roce 1802 jako syn generála revoluční armády a vyrůstal ve Francii, kde se stále vedly spory o to, co revoluce znamenala. Stal se nejslavnějším lidovým vypravěčem své doby. Tři mušketýři a Hrabě Monte Cristo vycházeli ve čtyřicátých letech devatenáctého století na pokračování v novinách a čtenáři je sledovali týden co týden. Psal s pomocí spolupracovníků, což bylo při tvorbě románů na pokračování běžné, a psal ohromující rychlostí.

K francouzské revoluci se opakovaně vracel v celé řadě románů odehrávajících se v osmdesátých a devadesátých letech osmnáctého století. Hrdina lidu patří do této skupiny a představuje dobrou příležitost poznat Dumase v političtějším rozpoložení. Proslulá dobrodružství s kordem v ruce tu ustupují něčemu, co se spíš podobá napínavému příběhu z ulic, kde jsou zbraněmi informace, podezření a síla davu.

Důležité je i prostředí. V roce 1789 a v následujících letech obyčejní Pařížané zjišťovali, že mohou změnit osud krále. Ceny chleba, zprávy z Versailles a vzpomínka na Bastilu živily náladu, v níž se zdálo možné cokoli. Dumas, který psal asi o půl století později, znal vyústění těch let i žal, který po nich následoval. Dnešní čtenáři, kteří také vědí, jak se na revoluci vzpomíná, najdou v knize živě zachycenou nejistotu, již tehdejší lidé pociťovali. Dumas dává revoluci vedle paláce také dílnu a vinárnu a nechává královského zámečníka vyprávět o jeho králi jako o učedníkovi u kovadliny.

Zámečník a neznámý

Dumas byl synem generála a o revoluci psal s vypravěčským smyslem pro její noviny, kluby a pouliční řeči. Kniha sleduje léta těsně po pádu Bastily, kdy se v Paříži denně debatovalo o tom, co bude znamenat králova přítomnost ve městě. Román patří do rozsáhlého cyklu, který Dumas vystavěl kolem revoluce a zalidnil skutečnými osobnostmi, jako byli Lafayette, Mirabeau a starosta Bailly.

Čtenář, který trochu zná francouzské dějiny, bude mít radost, když je rozpozná, a čtenáři, který o nich neví nic, nic neunikne. Dumas také dává revoluci lidský rozměr. Děj devětadvaceti kapitol se přesouvá mezi venkovem, cestami do Paříže a královskými komnatami v Tuileriích, takže velké události vždy vidíme očima obyčejných lidí, ať už na vesnici, nebo v paláci.

Dumas vypráví hlasem sebejistého vypravěče, který se rád zastaví, aby se zamyslel nad povahou revolucí. První kapitoly jsou vystavěny převážně na rozhovorech a ty jsou potěšením. Lidé naznačují, lichotí, chlubí se a vyzvídají a název každé kapitoly slibuje nový kout příběhu. Kniha má devětadvacet kapitol, většinou krátkých, a děj plyne svižně. Historie a fikce se volně prolínají, takže skutečné osobnosti jako král, královna a generál Lafayette vystupují po boku postav, které si autor vymyslel.

Čtenář, který knihu otevírá poprvé, se už na prvních stránkách setká s mnoha jmény, od dvořanů po ministry, ale příběh není závislý na tom, zda si všechna zapamatuje. Nálada je živá, někdy komická a často napjatá. Dumas má rád břitké dialogy a rychlý spád scén a pozornost čtenářů odměňuje zvratem na konci téměř každé kapitoly.

Ruce, které prozrazují

Dumas hned zpočátku rozesévá drobné detaily, které vyvolávají otázky. Proč má muž oblečený jako dělník tak jemné ruce a co to vypovídá o lidech, kteří se v čase nepokojů chopí zbraní? Co ví člověk, který pracuje se zámky a tajnými dveřmi, a kolik z toho je ochoten prozradit nad sklenkou vína?

Je tu také záliba samotného Ludvíka XVI. v práci s kovem, jíž se věnoval v soukromé dílně ve Versailles a která v knize umožňuje nahlédnout do jeho povahy. Je mírný, upřímný muž nebezpečím pro lid, nebo jen pro sebe samého? A za pohybem davů stojí ti, kdo podle vypravěče naplánovali první útok a čekají na chvíli, kdy se dav dá do pohybu. Kdo jsou a co chtějí od revoluce, která už zašla tak daleko?

Kapitola 1

Zámečník a puškař

FRANCOUZSKÁ revoluce začala tím, že Pařížané čtrnáctého července 1789 dobyli Bastilu, ale zdálo se, že dosáhla vrcholu, když král Ludvík XVI., jeho královna Marie Antoinetta a další členové královské rodiny po krvavých nepokojích opustili Versailles a zamířili do hlavního města, Paříže.

Kdo si však během takového klidu v lidovém povstání myslí, že všechny potíže už pominuly, ten se mýlí.

Za muži, kteří podnikají první útok, stojí ti, kdo ho naplánovali a čekají, až se dav dá do pohybu. A když ostatní unaví boj nebo jsou spokojení s tím, čeho dosáhli, vklouznou mezi ně a znovu je rozdmýchají.

Jako tajemní vykonavatelé skrytých, ničivých vášní ženou hnutí kupředu z místa, kde ustrnulo. Když je dovedou až na samou hranici, ti, kdo cestu otevřeli, se probudí zděšení, když vidí, že cíle dosáhli jiní.

U dveří vinárny v Sèvres, u mostu přes Seinu, stál muž, který nepozorovaně sehrál hlavní roli v nepokojích, jež přiměly královskou rodinu vzdát se pokusu uprchnout z království, jako to učinilo mnoho jejich patolízalů, a odejít z versailleského paláce do Tuilerií.

Ten muž byl v nejlepších letech. Měl na sobě dělnický oděv: manšestrové kalhoty zakrývala kožená zástěra s kapsami, jaké používají pokrývači na hřebíky i kováři, podkováři a zámečníci. Punčochy měl šedé a boty s mosaznými přezkami. Na hlavě měl kožešinovou čapku, napůl rozříznutou jako granátnická, nebo chcete-li, jako dnešní dělostřelecká beranice. Zpod ní mu trčely šedé prameny, které splývaly s huňatým obočím a stínily velké vystouplé oči – pronikavé a bystré, těkaly tak rychle, že bylo těžké poznat jejich pravou barvu. Měl poněkud tlustý nos, plné rty, bílé zuby a opálenou pleť.

Muž nebyl mohutně stavěný, ale měl dobré proporce. Klouby neměl hrubé a ruce měl malé, snad by se mohly zdát i jemné, kdyby nebyly tmavé jako ruce kovodělců.

Přestože měl silné bicepsy, které byly vidět, protože si vyhrnul rukávy košile, jeho kůže byla nápadně bílá a téměř aristokraticky jemná.

Na dosah ležela bohatě zlatem vykládaná dvojhlavňová puška se jménem Leclere, módního pařížského puškaře. Možná vás napadne, jak se tak drahá zbraň dostala do rukou obyčejného řemeslníka. V dobách nepokojů nebývají ti, kdo se zmocní nejlepších zbraní, vždycky nejbělejších rukou.

Z Versailles dorazil teprve před hodinou a přesně věděl, co se tam stalo. Když mu hostinský při podávání láhve vína, kterého se muž ani nedotkl, začal klást otázky, odpověděl:

„Královna přijíždí s králem a dauphinem. Vyrazili uprostřed odpoledne, když se konečně rozhodli žít v Tuileriích. Paříž se tedy odteď nemusí bát o chléb, protože bude mít mezi sebou Pekaře, Pekařovu ženu a Pekařova chlapce – tak lidé říkají těm třem ‚královským'."

O sobě prohlásil, že se zdrží a podívá se na průvod, až pojede kolem.

To poslední možná byla pravda, ačkoli bylo snadné si všimnout, že se díval častěji směrem k Paříži než k Versailles, takže se dalo pochybovat, že Bonifácovi hodlá přesně říct, co má v úmyslu.

Za několik vteřin se zdálo, že se dočkal: na hřebeni silnice zahlédl muže, oblečeného podobně jako on a zřejmě ze stejného řemesla. Kráčel těžce, jako někdo, kdo ušel dlouhou cestu.

Vypadal asi stejně starý jako muž, který na něj čekal – tedy, jak se říká, na špatné straně čtyřicítky. Jeho rysy patřily obyčejnému člověku s nízkými sklony a sprostými pudy.

Cizinec se na něj upřeně zadíval se zvláštním výrazem, jako by jediným pohledem chtěl odhadnout, kolik je v jeho povaze zlata, pokud vůbec nějaké, a kolik příměsí.

Když se pocestný z města přiblížil na dvacet kroků k muži, který se povaloval u dveří, ten druhý vešel dovnitř, nalil víno z

láhve do dvou sklenic, pak se vrátil na práh, jednu sklenici zvedl a zavolal:

„Hej, kamaráde! Je pěkná zima a cesta dlouhá. Co říkáš na doušek červeného, abychom se trochu povzbudili a zahřáli?“

Dělník z města se rozhlédl, aby se ujistil, že jsou sami a že pozdrav patří jemu.

„Mluvíte se mnou?“

„A s kým jiným? Jste tu sám.“

„A nabízíte mi sklenku vína?“

„Proč ne? Jsme bratři pilníku a kladiva – nebo skoro.“

„Do řemesla se může dát každý,“ řekl druhý a upřeně se na mluvčího podíval. „Otázka je, jestli jste tovaryš, nebo mistr.“

„To se asi ukáže, až se napijeme a popovídáme si.“

„Tak tedy dobře!“ řekl druhý a vydal se ke dveřím, zatímco mu hostitel ukázal stůl prostřený vínem. Muž vzal sklenici a podezřívavě si prohlédl její obsah, ale pochybnosti zmizely, když si cizinec nalil další pořádnou sklenku.

„No tak, co je s vámi? Jste tak pyšný, že se nenapijete s kolegou řemeslníkem?“

„Ne, to bych se na to podíval. Na zdar národa!“

Dělníkovy šedé oči se setkaly s očima muže, který připíjel.

Vypil sklenku na jeden hlt a otřel si rty rukávem.

„K sakru, tohle je burgundské,“ poznamenal.

„A dobré víno, co? Doporučili mi ho. Šel jsem zrovna kolem, tak jsem se zastavil, a nelituju toho. Ale proč si nesednout a neudělat si pohodlí? V láhvi je ještě dost a ve sklepě další, až tahle dojde.“

„Řekněte mi, co tu děláte?“

„Pro dnešek mám hotovo. Dokončil jsem práci ve Versailles a mířím do Paříže s královským průvodem, jakmile pojede kolem.“

„S jakým průvodem?“

„No přece s králem, královnou a malým princem, kteří se vracejí do města s trhovkyněmi z rybího trhu a dvěma sty členů Shromáždění, to všechno pod ochranou generála Lafayette a Národní gardy.“

„Takže se ten tlustý starý pán rozhodl přijet do města?“

„Donutili ho.“

„To jsem tušil, když jsem dnes ráno ve tři vyrazil do Paříže.“

„Aha! Odjel jste z Versailles ve tři, aniž by vás zajímalo, co se tam děje?“

„Ale ne, strašně mě zajímalo, co má ten pán za lubem. Jsme známí – kamarádi, dalo by se říct, i když se tím nechci chlubit –, ale víte, příteli, člověk musí pracovat. Mám ženu a děti, které musím živit, a doba teď není žádná legrace. Já v královské kovárně nepracuju.“

Posluchač to nechal bez dalších otázek.

„Takže jste se vrátil do Paříže kvůli naléhavé práci?“ zeptal se.

„Přesně tak, jak se ukázalo, a ještě k tomu dobře placené,“ řekl dělník a zacinkal mincemi v kapse. „I když mi zaplatil nějaký sluha, což nebylo zdvořilé – a navíc Němec, takže jsem si při práci nemohl příjemně popovídat. Moc na žvanění nejsem, ale člověka to pobaví, když neříká nic zlého o ostatních.“

„A nevadí, když říkáte něco zlého o sousedech, co?“

Oba muži se zasmáli. Cizinec ukázal řadu krásných zubů vedle těch druhého, které byly polámané.

„Takže jste dokončil pořádnou práci, kterou bylo nutné udělat narychlo, a ještě vám za ni dobře zaplatili?“ řekl cizinec jako člověk, který postupoval jen po krůčcích, ale přece jen pořád kupředu. „To musela být těžká práce.“

„To si pište, že byla těžká. Těžší než tajný zámek – neviditelné dveře. Co říkáte na dům uvnitř domu? Někdo se chce schovat, to je jisté. Jakou hru by si mohl zahrát, chodit si sem a tam, jak se mu zachce. ‚Je váš pán doma?‘ ‚Ne, pane, právě vyšel.‘ ‚Lžete – právě přišel.‘ ‚Tak se podívejte, když jste si tak jistý.‘ A tak se rozhlížejí, ale vsadím se, že toho pána nenajdou. Jsou to železné dveře, které zapadají do obložené zárubně a pohybují se po kuličkách v drážce jako kolečka. Kov je potažený tenkou vrstvou starého dubu, takže na něj můžete zaklepat klouby prstů a zní přesně jako masivní prkno. Povídám vám, i já bych se tím nechal napálit, kdybych tu práci právě nedokončil.“

„Kde byste vůbec dělal takovou práci? Ale předpokládám, že byste to neřekl ani kamarádovi?“

„Nemůžu vám to říct, protože to nevím.“

„Jak vás napálili?“

„Hádejte dál, stejně se netrefíte. U městské mýtné brány na mě čekal drožkářský kočár. Přistoupil ke mně nějaký chlapík a zeptal se: ‚Jste ten a ten?‘ Řekl jsem: ‚Jsem.‘ ‚Dobře. Čekáme na vás. Nastupte.‘ Vlezl jsem tedy do kočáru, kde mi zavázali oči. Když kola jela asi půl hodiny, otevřely se velké dveře pro kočáry. Pomohli mi vystoupit a vyvedli mě po deseti schodech do předsíně, kde jsem našel německého sluhu. Ten řekl ostatním: ‚Dobrá! Zmizte odsud, už vás nepotřebujeme.‘ Rychle odešli, sundali mi šátek z očí a ukázali mi, co mám udělat. Pustil jsem se do práce jako pořádný řemeslník a za hodinu jsem měl hotovo. Zaplatili mi zbrusu novými zlatými mincemi, znovu mi zavázali oči, posadili mě do kočáru, vysadili mě na stejném místě, kde mě nabrali, popřáli mi šťastnou cestu domů – a tady jsem.“

„A neviděl jste vůbec nic, ani koutkem oka? Ať mě hrom, jestli jsem kdy slyšel o šátku, který člověku zabrání zahlédnout něco na jednu nebo druhou stranu. No tak, přiznejte, že jste něco zahlédl,“ naléhal cizinec.

„No, zakopl jsem o první schod, a když jsem rozhodil ruce, abych nespadl, šátek se posunul a já zahlédl. Vlevo jsem viděl přímou řadu stromů, takže jsem usoudil, že jsem v nějaké aleji. To je všechno, přísahám.“

„To nám toho moc neřekne. Hlavní alej je dlouhá a mezi kavárnou Saint-Honoré a Bastilou je víc než jeden dům s vjezdem pro kočáry.“

„Pravda je,“ řekl zámečník a poškrábal se na hlavě, „že si nemyslím, že bych ten dům dokázal poznat.“

Tazatel vypadal spokojeně, ačkoli jeho tvář jen zřídkakdy prozrazovala, co cítí.

„Ale,“ zvolal, jako by změnil téma, „copak v Paříži nejsou dobří zámečníci, že pro jednoho museli poslat až do Versailles?“

Pokračujte ve čtení: Hrdina lidu

Toto je bezplatná ukázka knihy Hrdina lidu od Library of Alexandria.

Čtěte a poslouchejte celou knihu a více než 200 000 dalších, 90 dní zdarma:

https://libraryofalexandria.com/cs/products/the-hero-of-the-people